

NIEOMYLNÝ (461) ai

W pisowni łącznej (411), w rozłącznej (50).

e oraz o jasne.

comp nieomylniejszy (1).

sg m N nieomylny (32). ◇ G nieomyln(e)go (7). ◇ A nieomylny (11), nieomyln(e)go (9). ◇ I nieomylnym (18). ◇ L nieomylnym (1). ◇ f N nieomylną (77), nieomyln(a) (3). ◇ G nieomylniej, nieomylniejszej (20); -ej (1), -(e)j (19). ◇ D nieomyln(e)j (2). ◇ A nieomylną (39). ◇ I nieomylną (14). ◇ A a. I nieomylną (1). ◇ L nieomyln(e)j (11). ◇ n N nieomyln(e) (12). ◇ G nieomyln(e)go (8). ◇ D nieomyln(e)mu (1). ◇ A nieomyln(e) (12). ◇ I nieomylnym (5). ◇ L nieomylnym (7). ◇ pl N m pers nieomylni (1). subst nieomyln(e) (54). ◇ G nieomylnych (47). ◇ D nieomylnym (8). ◇ A m pers nieomyln(e) (1). subst nieomyln(e) (29). ◇ I m nieomylnymi (1) *LeopPrzep*, nieomyln(e)mi *RejPos*. f nieomyln(e)mi (10), nieomylnymi (1) *LubPs*. n nieomyln(e)mi (6). ◇ L nieomylnych (12).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. Pewny, nieodwołalny, nieuchronny (149) :

a. *Który na pewno nastąpi* (44) : Ieſt w kóniec gór Rákuſkich mieyſce [...]: które [...] pooráné y poſiané/ zboża różnégo bárzo dobry á nieomylny vrodzay do ręku ludzióm podáie *Oczko* 9v; poſtąpiwſzy ná to Rotmiſtrzom pewne *ſolaria*, y wybráńcom nieomylną płacá/ ſkoroby pod chorągiew ná mieyſce popiſowi náznáczone przyſzli [...] *VotSzl Cv*.

α. *O wydarzeniach zapowiedzianych przez Boga* (42) Tu iuż trzeciá biedę Apoſtoł nieomylną opowiedá złoſnikom ſwiátá tego/ á pociechę wiernym/ á piſze iż ma rychło przyſć. *RejAp* 96v; Ciefzże ſie moy miły wierny Páńſki/ iż czás twoy obiecány nieomylny ieſt/ á pewnie to przydzye/ iż tobie będzie wypełniona obietnicá á zaplátá twoiá *RejAp* 157, *BBv*, 6v, 61v, 87, 91 (12); *RejPos* 220v, 222, 222v, 223, 245v (18); iáko ieſt zań ſtráſzliwy gniew y nieomylna pomſtá v Páná. *RejZwierc* 47v, 47, 59v, 115, 133v, 204; poſłała do Báraká ſyná Abinoego/ [...] oznáymniác mu wolá Bożą/ [...] żeby miał dzieſięć tyſięcy ludzi do boiu: vpewniaiác go o nieomylnym zwycięſtwie *SkarŻyw* 559.

W połączeniach szeregowych (2): á wieſz iuż o exekucyie iego/ iż thám tego żadná winá áni wieżá nie zápláćić/ iedno záwżdy nieomylną á nie vſtrzeżoná á ſrogá pomſtá nád ſobá *RejPos* 335, 169.

W charakterystycznych połączeniach: *bieda nieomylna(-y, -e)*, *błogóſławieńſtwo* (2), *burda*, *czas*, *dług*, *kroleſtwo*, *łaska*, *pociecha* (10), *pomſta* (12), *radoſci* (2), *rozkoſze* (2), *strach*, *upadek*, *wesele*, *zapláta* (3), *zbawienie*, *zwycięſtwo*.

Szereg: »pewny a nieomylny« (3): A niech też ſobie káždy wſpomni ſmiertelnoſć ſwoię/ á iż to dług ieſt pewny á nieomylny/ á káždy gi s czáſem ſwym/ pewnie zápláćić muſi. *RejZwierc* 169v, 171, 191.

b. *Który na pewno ſię ſpełni, muſi zostać wypełniony* (o obietnicach i rozkazach boſkich oraz sądach na nich opartych) (105) ; wſſechmocna mowá twoiá Pánie [...] miecz oſtry nieomylné roſkazánie [*insimulatum imperium*] twoie nioſác/ [...] w ſłytkie káty nápełniłá ſmierciá *Leop Sap* 18/16; *Stoły* [= *stuly*] białe znák nádzieie nieomylny. *RejAp* 68, 61v, 190v *marg*, *Ee4v*; *RejPos* 264, 284; iáko cie ruſzyć nie máią ty frogie á nieomylné pogroźki iego. *RejZwierc* 256v, 261.

W połączeniach szeregowych (2): A ktemu iż ſobie nie wſpomieniemy onych wdzyęcźnych/ ſwiętych/ á nigdy nieomylnych obietnic á záſlubow iego *RejPos* *Ooo2*, 293.

W charakterystycznych połączeniach: *nieomylna(-y, -e) nadzieja (2), pogrozki, prorocstwa (2), przywilej, rozkazanie (2), sentencja.*

Wyrażenia: »nieomylny (jest) dekret« [szyk 14:8] (22): Pomjlcz każdy a bądź pilny Decret ydże nieomylny *RejKup ee3v*; Pociechá wyernym/ iż choć fie źli ná nie náładzą/ wżákož łámi w łwe sídlá powpadáią zá nieomylnym dekretem Bożym *LubPs bb3v marg; RejWiz 188; RejAp 19v, 62, 148, 166; RejPos 205, 228v, [249]v, 277, [292]v (8)*; iż niebo y zyemiá przeminać może/ ále łłowá á dekretchá iego nieomylnie nigdy fie zmienić áni przeminać nie mogą. *RejZwierc 2v, 37v, 41v, 69v, 72v, 184, 188v.*

»nieomylny na wszem« (1): iłz łá łtateczne a nieomylnie nawłłsem obietnice twoie *RejPs 113v.*

»nieomylna (jest) obietnica« [szyk 58:6] (64): *RejPs 113v*; Bo obyetnice páńłkye pewne á nye omylne. *KromRozm III M4v; LubPs bb marg; RejAp 119v, 155v [2 r.], 192, Dd4v*; A iákož thu ma być łtráłzna łmierć/ ábo piekło/ themu káždemu wiernemu Páńłkiemu/ ktory dufa iemu y tym nieomylnym obietnicam iego. *RejPos 222*; nigdy odmienić fie nád nim nie może łroga obietnicá á nieomylna Pána iego. *RejPos 253v, 128v, 151, 159v, 169, 189 (46)*; Thák iż fie wypełniły nád nimi iáwnie ony nieomylnie obiethnicze Páńłkie/ iż áni cień áni znák namnieyłzy nie zołtał miełzkánia ich *RejZwierc 184v, 30v, 88, 131, 134v, 188v (10).*

»sády (sá) nieomylnie« (4): Sády Páńłkie dziwne á nieomylnie. *RejZwierc 184 marg, B3, 184, Bbb2v.*

»nieomylny(-e) (sá) łlub(y), zásluby« [szyk 2:1] (2:1): Ták tež łá zálię nieomylnie łluby y obietnice iego/ iż żaden wierny by thež był w nawięthłzym łtráchu y niebełpieczeńłtwie nigdy vpáść nie może *RejAp 48, 98; RejPos Ooo2.*

»nieomylnie wyroki« (2): á s poháńbieniem káždy táki mułi vžyc ćzáłow łwoich/ wedle nieomylnych wyrokow iego. *RejPos 334v, 303.*

Szeregi: »istotny a nieomylny« (1): potwirdził tego pewnym á nieomylnym tym znákiem Bołtwá á możności łwey/ [...] iż to łftotna á nieomylna obietnicá iełt iego *RejPos 222.*

»mocny a nieomylny« (3): Iż obrzež káždego z narodu łwoiego/ áby záwždy ten znák nołł ná łobie/ áž do wypełnienia tych mocnych á nieomylnych obietnic moich. *RejPos 297v, 349v, Ooo2.*

»pewny a nieomylny« (7): *KromRozm III M4v; RejAp 98; RejPos 237, 250, 351*; á iákož thu ná pieczy nie mieć tych łtráłzliwych pogrozek Páńłkich? wiedzác że pewne á nigdy nieomylnie łá. *RejZwierc 56, 263v.*

»stateczny a nieomylny« (1): *RejPs 113v cf* »nieomylny na wszem«.

»wierny a nieomylny« (1): gdyž pewnie będziełz łft y tu zá żywotá bełpieczeńłtwá ná włzem łwego/ y tych przyłzłych wiernych á nieomylnych obietnic łwoich *RejZwierc 134v.*

2. Zawierający prawdę; *absque errore, exploratus, testatus Cn (187)* : *RejPs 114*; Zda mi łye iż będą łobie brác ná łwiádectwo powiełć nieomylná Iezu Kryłtá *LeovPrzep F4; RejAp 59v*; A iełłize tho s pokornym łercem á z zupełná wiárą będziełz mogł vczynić/ pewnie á nieomylnie táć nieomylna nowiná tež tobie będzie powiedzýaná *RejPos 246, 44v, 151, 211v, 272v, 275 (9); RejZwierc 130v*; Biłkup iełzcze nieumieiac dobrze onego widzenia rozeznáć/ prołł aby mu ie Pan Bog/ iełłi iełt nieomylnie/ drugi raz powtorzyc raczył *SkarŻyw 538; WujNT 67, Ccccc3v.*

W *połączeniach szeregowych* (7): *KromRozm II* t4; przez ciało ná thym mieýfcu nic inšzego rozumieć niemamy/ iedno zupełną á skuteczną/ prawdziwą á nieomylną naukę Kryftá Pána Zbawiciela nášzego *LeovPrzep* G2v; *RejAp* 74v; *RejPos* 88, 241, 318, 322.

W *charakterystycznych połączeniach*: *nieomylny(-a, -e) głos, historyje, nowina* (2), *pismo* (2), *postanowienie* (4), *powieść* (2), *sprawy, tajemnice* (2), *widzenie*.

Fraza: »(to) jest rzecz nieomylna« [*w tym: iż, że* (23)] [*szyk zmienny*] (30): *RejKup* D; Abowiem kto bierze ná dáremno Imię Boże/ á łwego fáłszu nim potwierdza: pewna á nie omylna rzecz ieft/ iż pomfty od Bogá nie vydzie. *GroicPorz* y4; Acz to rzecz nieomylna/ iż káźde łtworzenie/ Ku iego włafney chući ciągnie przyrodzenie. *RejWiz* 171; *LeovPrzep* [K]; *RejAp* BB, [13], 40v, 190v, 196; *RejPos* 2v, 71v, 75v [2 r.], 212, 222 (13); *RejZwierc* 3v, 51, 131, 167; A cokolwiek powiadałz/ Bog to rofkázuie/ A to rzecz nieomylna/ iákoź dobrze czuię. *HistHel* B3; *ReszHoz* 124; *WerGośc* 226; *LatHar* 187.

Wyrażenia: »nieomylna nauka« [*szyk 11:3*] (14): *OrzQuin* T; naydziemy domowe przykłady/ kthore potwierdzaią tę naukę o Biegach Niebieskich być nieomylną. *LeovPrzep* a4, G2v; Tego wšytkiego óni mądry ludźie przez Geometr. dochodźili/ nád którą niemáłz pewnieýšzý/ nieomylnieýšzý Náuki. *GrzepGeom* B2; *RejPos* 173v, 184v, 191v, 352, Ooo4v; *ReszPrz* 30 [2 r.] 34, 54; *SkarKaz* 488a.

»na wszem nieomylny« (2): *LubPs* gg2; iż my ieftechmy rozni od pogánow/ gdyź takie święte náuki mamy ktore łá pewne/ y ná wšzem nieomylną prawdą Bożą podpárte *BibRadz* *3v.

»ni w czym nieomylny« (1) : Znácząc to mocno/ iż iego słowá święte łá pewnie prawdziwe á ni w czym nieomylnne. *RejAp* 86.

»nieomylnne poselstwo« [*szyk 4:2*] (6): Vciekayze łie [...] do Ieremiałzá/ do Ianá s. álbo do tych od kthorych pofélšthwá nieomylnne mogą przyść do vřzu twoich *RejPos* [310], 241, 277, 300, 302v; *RejZwierc* 88.

»nieomylna prawda« [*szyk 29:3*] (32): *KromRozm I* Fv; Bogá/ ktory yeft dołkonála mądrość [...] nyeomylna prawdá/ ktora áni kogo omylić/ áni od kogo omylna być nyemože *KromRozm II* b2, c3v, q2, łv, t4; *LubPs* gg2; *BibRadz* *3v; Thoć ieft nieomilna prawdá iż łam nie može nic/ ále z dopuřczenia Páńkiego wzburza inřtrumentá á złe naczynie tego łwiátá *RejAp* 23, 5v, [13]v, 17, 42, 74v (11); *RejPos* 83v, 84 [2 r.], 89, 89v, 144 (10); *SkarJedn* 45, 159; *SkarŻyw* 598.

»rzecz nieomylna« [*szyk 23:9*] (32): *CzechRozm* 260v; Podźże záś dáley/ co cię potka: bowiem Rzecz tobie bráćie nieomylną powiem Iák przed Szołtyšem v gáyneho práwá/ Poydzie twa łprawá. *KlonFlis* H3v. Cf *Fraza*.

»nieomylnne (jest) słowo« [*szyk 25:10*] (35): Czoź tu rzeczymy/ iákąź wymowkę mieć będziemy/ ktorzy nie łłuchamy tego łwiádká tak pewnego/ ábo nie wierzymy thym nieomylnym łłowom iego. *RejAp* 8, BB6v, 36, 42, 86, 177v; á więczy inych łłow [...] pilnujemy/ [...] niźli łłow iego łwiętych á prawdziwie nieomylnych *RejPos* 145v, 88, 153v, 176v, 189v, 240 (20); *RejZwierc* 42v, 196v, 256 [3 r.], Bbb2v; *KarnNap* A4v; *SkarJedn* 43; więczy wierz nieomylnemu łłowu Bożemu/ niźli łwierzbiácemu á pierzchliwemu rozumkowi ludzkiemu. *LatHar* 381.

»nieomylné świadectwo« (4): *RejAp* 7v; *RejPos* 275, 336; To nie omylné świadectwo/ iż ko[s]ćioł wżyftek od Apoftołow ielzcze/ znał tę zwierzchność Biłkupá Rzymłkiego *SkarJedn* 128.

Szeregi: »dowodny a nieomylny« (1): iż każda dowodna á nie omylna náuká/ y gruntowna wiadómość náłzá/ ná pewnéy przyczynie łye łádowi *OrzQuin* T.

»istotny a nieomylny« (2): ielzcze to poruczyć raczył/ áby ie przez nádchnienie Duchá fwiętego/ wiernie był fwiátu podał/ mocno [...] wtwirdzáiac tę iftotną á nieomylną prawdę iego *RejPos* 325, 286v.

»mocny a nieomylny« (1): kto łie iedno przypátrzyć chce dziwnym łpráwam á połtępkom iego/ á ktemu onym mocnym á nieomylnym łłowom y obietnicam iego. *RejPos* 352v.

»nieomylny a nieodmienny« (1): łtańmy mocno przy tym Pánu łwoim/ á przy tych nieomylnych á nieodmiennych łłowiech iego *RejPos* 189v.

»nieomylny ani ochybny« (1): Tákże y Apoftołowie/ tákże y wżyfscy Prorocy ták nas w tym wiłćili/ [...] iż to ielł rzecz nieomylna áni ochybna *RejPos* 75v.

»pewny, (a) nieomylny« (14): *GroicPorz* y4; Słuchayże iáko nam tu ten Apoftoł ifci to pińanie łwoie iż ielł pewne á nieomylné. *RejAp* 10v, 196; *GrzepGeom* B2; *RejPos* 75v, 222, 239, 277, 302v; *RejZwierc* 51, 167; *ReszHoz* 124; *WerGośc* 226; *LatHar* 187. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»prawdziwy, (a) nieomylny« [*szyk 9:1*] (10): Aż gdy łie ty rzeczy poczęły pełnić toż dopirko ludzie przyłzli k łobie/ iż ty widzenia były prawdziwe/ á nigdy nieomylné. *RejAp* 3v, 86; *RejPos* 242v, 335v, 336; wpewniáiac ie łwy^m prawdziwym/ á nigdy nieomylnym łłowem y obietnicą nieodmienną/ że wżyfscy ktorzy tego Krztu w wierze łwiętey wżywác będą/ [...] od wżyfłtkich grzechow y potępienia wiecznego łą wolni *KarnNap* A4v; *ReszPrz* 30 [2 r.], 34, 54. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»szczyry a nieomylny« (6): Iż yełł łłczyra á nye omylna prawdá/ ktorey łye dżyerzeń mamy/ yáko kágáńcá w łyemnołci. *KromRozm II* c3v; *RejAp* 99v, 120, 192; Tu ielł rołpráwá o łzczyrey á nieomylnéy práwdzye y o prawdziwey náuce Páná náłzge *RejPos* 83v *margin*, 84. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

W przén (19) : *RejAp* 133; A pewnie też tego bądż ifł/ iż łie márnne mułłz obrázić á otráćić o ten kámién á o ten nieomylny fundáment/ o ktorýmci z dáwná Prorocy opowiedáli *RejPos* 301v; Azáłz też ná nas nie głošno woła oná druga nieomylna pieczęć łwiętych obietnic iego *RejPos* 0004, 265v; Chcąc też iákoby práwie/ przez to pińanie/ z gruntu włáfnego y nie omylnego/ budowánie łwe otey rzeczy wyłtáwić *CzechEp* 103.

Wyrażenie: »nieomylné usta« [*szyk 13:1*] (14): oto łłyzłmy iż práwie iákoby łie ręką łwą podpifuię/ á nieomylnemi włty łwemi to nam pieczęthowác raczy *RejAp* 194, 42, 177v; Gdyż to wiefł á łłyzłzłs s łwiętych á nieomylnych włł iego *RejPos* 87, 90, 240, 277, 289, 293v (11).

a. *Za pomocą którego można poznać prawdę* (25) : Co tedy piłze iż Ian ł. Antychriłtówłkich gońcow kácerzow kładzie tę nieomylną dumę. Ktorzyby przeli iż Chriłtus przyłzedł w łciele. *CzechEp* 344.

Wyrażenia: »nieomylny dowod« (2): Abowiem łámá iednołtáynołć Biegow niebiełkich/ ielł nieomylnym dowodem/ że ono ozdobne y łubtyłne budowánie/ ielł łpráwione wedle myłli Bożey *LeovPrzep* a2; *WujJud* 36.

»nieomylny znak« [szyk 15:5] (20): *KromRozm III C5v*; *LeovPrzep b2v*; *RejPos 222*; *BialKat 368v*; Nie omylny tho znak prawdy Bożey ieft/ gdy ná nię czárt bije/ boby on fwoię rzecz znał y miłował. *GrzegŚm 28, 28 marg*; Szczyrość náuki nieomylnym znakiem kościoła być niemoże. *WujJud 130v marg, 130v*; *WujJudConf 130v*; *BudNT przedm a5, li3v*; *CzechRozm 131v, 165*; *SkarJedn 21, 25*; *NiemObr 161*; Znak tego nieomylny Niedźwiadek więc dáie/ Kiedy ná końcu nocy z wody ráno wftáie. *KochPhaen 12*; *ReszPrz 14, 54 [2 r.]*.

Szeregi: »pewny, (a, i) nieomylny« (8): Są nam też [*Pisma św.*] pewnym á nieomylnym prawidłem/ pokázuiąc nam roznicę miedzy złym y dobrym/ á vkázuiąc nam prawdziwą chwałę Bożą *BibRadz *3v*; *LeovPrzep b2v*; *RejPos 222*; Bo wiára w pewnych á nieomylnych rzeczách ieft vgruntowána *WujJud 82v, 36*; *ReszPrz 14, 54 [2 r.]*.

»prawdziwy a nieomylny« (1): Toć fą prawdziwe á nyeomylnne znaki przez ducha S. [...] nam podane *KromRozm III C5v*.

3. *Mówiący, znający prawdę; certus, locuples Cn (54)* : Thyć fą moy miły fynu przykazania y wftawy/ ktorych mię też moy miły oćiec vczył nie omylny Miłtr *BielKron 258*; *RejAp BB6, BB6v, 115, 123v*; *RejPos 142, 289, 294 [2 r.]*, 325v, 342; Abowiem to ieft Bog nieomylny/ á nigdy fie wfpák obroćić nie mogą fwięte fłowá iego. *RejZwierc 206*.

W charakterystycznych połączeniach: nieomylny(-a, -e) Bog (Pan, Krol nieba i ziemie) (5), bostwo (3), doktor, Duch Św., mistrz (2), prorok (2), sprawca, szafarz.

Wyrażenia: »w obietnicach, w słowie swym nieomylny« = *dotrzymujący obietnic [szyk 3:1] (3:1)*: *RejAp 25*; *RejZwierc 245v*; Wyznam cię w obietnicách twoich nie omylnym *KochPs 103*; Ná twe Kryfte záwołanie/ śmieie fię my fpułzczamy/ mocnie wierząc żeś Pan wierny/ w słowie fwym nie omylny/ coś nam ślubił wżyfłtkoś fpełnił *ArtKanc L3v*.

»nieomylny poseł (a. posłaniec)« [szyk 10:1] (11): *RejAp 20, 149, 160*; *RejPos 265 [2 r.]*, 269v, 270; W wtórym [*przykazaniu*] wnet wędzidlá wftóm włożył: áby to ięzyk odnośił/ co w fercu ma: á fercá fwego pewnym vrzędownikiem był/ á poślem nie omylnym. *BialKat 48v*; *RejZwierc 5, 206*; Ten ieft tedy pewnym á nieomylnym pośláncem Bożym/ ktory od Bogá moc [...] biorąc/ z kościołem fię zgadza *SkarJedn 53*.

»nieomylny świadek« (4): Iuż będyełz miał fwey cnoty nieomylnne fwiádky. *RejWiz 105v*; *RejAp 176v*; gdyż iuż wiełz/ á z nieomylnych fwiádkow/ iż ciáło vmorzone Páná twego/ wftáło z martwych. *RejPos 113v*; *SkarŻyw 599*.

Szeregi: »pewny a nieomylny« (2): w fámym Pánu Bogu, ktory ieft pewnym á nieomylnym fzfáfárzem wżytkich bogactw wiecznych *RejPos 7*; *SkarJedn 53*.

»prawdziwy a nieomylny« (5): *RejAp 25*; *RejPos 240, 277v, 318v*; Temi fłowy prawdziwy á nieomylny miłtr náucza nas *SkarKaz 548a*.

a. *Wynikający ze znajomości prawdy (18)* : *KromRozm II b2*; tochmy fie iuż fzyroko náśłucháli o tey fwiętey wiadomości iego/ á iż fie przed nim nic nie fkrije (*marg*) Wiádomość Pánfka nieomylna ieft. (–) *RejAp 42, 19v, Ff3*; ábyś náfládomał fwiętey rády á náuki iego/ á nieomylnych fpraw y pośtepkow iego. *RejPos 327v, 197v [2 r.]*, 275, Ooo5.

W połączeniach szeregowych (2): A przeto práwá y wítawy yego dobre/ nyeomylné/ dofkónáte/ y wyeczne fá/ á fámy w íobye žádney odmyány álbo popráwy ludzkyey nyepotrzebuyá. *KromRozm II b2, b3.*

W charakterystycznych połączeniach: *postępkí nieomylné(-y, -a), poznanie, prawo (3), sprawy (2), upominanie(3), ustawy, wiadomość (2), zakon.*

Wyrażenia: »obyczajem nieomylnym« (1): tedy wierzyć mamy/ iż Duch S. obyczáiem nieomylnym Bołką íwá mocá/ wewnátrz íego [dziecięcia] dułżę oczýścia *KarnNap Bv.*

»(jest) nieomylny sąd« [szyk 1:1] (2): Wíemy nałz miły panie iz fá nieomylné fády twoie *RejPs 110v; RejAp 125v.*

»nieomylna sprawiedliwość« [szyk 2:1] (3): *RejPs 188v, 220v; zámíáta íe [Pan] precz od íiebie/ y niechce o nich nic wíedźieć: y przeto w rózmáité záslepíeníe vpádáíá/zá nieomylná ípráwiedliwośćíá Bożá. BiałKat 113v.*

Szereg: »pewny a nieomylny« (1): rozum człowyeczy [...] nyemoże [...] žádney rzeczy íftnoćí/ ání przyczyn/ przez ktore pewne á nye omylné poznánye rzeczy káždy bywa/ poyáć *KromRozm III B6v.*

4. *Prawdziwy, nie pozorny; authenticus Cn (3):* Tákże záplugáwíona myłł człowíeká wníołłego íełłí ízczyrá prawdá á nieomylná ízczyrośćíá nie będye wyczyńcioná/ trudno íie zágoić ma. *RejZwierc 85.*

W połączeniu szeregowym (1): ktory [kościól boży] dla práwego/ nyeomylnego/ á wyecznego dobrá [...] pod yeden porzádek y ípráwę zgromádzon yełł *KromRozm III A6v.*

Szereg: »nieomylny, pewny« (1): Teraz do trzeciego háłłá/ álbo znáku Kościółá Bożego przyftępuie/ ktore gđzie íię naydźie/ tám íełł nie omylny/ pewny kościól BOŻy. *ReszPrz 27.*

5. *Na którym można polegać, niezawodny; certus, credulus, fidelis, praesens, praesentaneus Cn (36):* *BierEz L4v; íż on íełł nieomylné bełpieczeństwo moie RejPs 90v, 193, Ff6v; KromRozm III N4; Ale íełłíże [Bóg] íełł duch dziwny á íubtylny/ Chce teź áby y íługá [tj. człowíek] był z nim nieomylny. RejWiz 115; co tho íełł [...] być záwždy w nieomylny opiece á w opátrznóśćí íego. RejPos 40v, 326, 332, 343, [344]v, Ooo2; y íuż długim rzeczy zwyczáiem/ práktykę ípraw nieomylná máíác/ w íkrytłzych níż ía ípráwách/ dołržeś tego doznał. Oczko A3; Synowie Efráímowí/ męże dośwíadczeni/ Y łukiem nieomylnym włáđác náuczeni *KochPs 115, 153; boć ta [tj. Matka Boska] íełł zbáwíenía náłżego pewna pomoc/ y nieomylna náđzieíá/ níkt íię ná tey Mátce miłofíerdzia nígdy nieomyłł SkarŻywo 460; CzechEp 343; PaxLiz D4; KlonWor 54.**

W połączeniach szeregowych (2): *RejPos Ooo2; ABowiem íeden kftáłł przyíaciól íełł/ w kthorym íie záwíera dołry/ cnotliwy/ wíerny/ á nieomylny przyíaciel RejZwierc 89.*

W charakterystycznych połączeniach: *nieomylné(-y, -a) bełpieczeństwo, dziełca, łuk, náđzieja (3), obrońca, opatrznóść (2), opieka (2), opiekalník (2), opoka, práktyka, proba (2), przyíaciel (2), síługa, sprawca, stráž.*

Wyrażenie: »nieomylna rada« [szyk 7:1] (8): Ráđá Páńłka nieomylna ná radę czártá omylnego. *RejPos 240 marg; A ták íłuchay píłno nieomylny rády Páná twego RejPos 201, 172 [2 r.], 240, [254] [2 r.], 275.*

Szeregi: »mocny (a. nieprzemożony) a (i) nieomylny« (2): gđyż tu wítáwícznie ma chodźie w pewnym bełpieczeństwie/ á w mocney á w nieomylny ítraży íego *RejPos [292]v; y ná nim [Bogu]*

lámym nam przeftawác/ w nim vlác y budowác fię/ iáko ná flkále y opoce nieprzemożoney/ y nieomylny/ każą. *CzechEp* 271.

»pewny a nieomylny« [szyk 2:1] (3): Iż oto ten iuż ieft báránek Boży/ który przyfzedł s pewney á nieomylny rády fpołecznygo á fwiętego Boftwá wiekuiftego. *RejPos* 275, 309v, 328.

W przén (6) : *RejPos* 302; Abowiem gdy ku onemu dawnemu bechtyrowi przyobleczelz ná fię tę nieomylną zbroię Páńfką/ pewnie możelz być W. W. pewien káżdego fzczeńcia fwego *RejZwierc* 254v; Niechay zafloną nieomylną włzędzie W káżdey mey trwodze/ wiecznyh czáfow będzie Krew twoiá droga: ná frogim wylana Krzyżu *GrabowSet* O4v.

Wyrażenia: »nieomylné lekarstwo, maści« (1:1): co narychley vciekay do tego fwiętego á pewnego lekarzá fwego/ gdyż wiefz o onych pewnych á nieomylnych máfciach á receptach iego *RejPos* 309v; A tu dopirko nieomylnie tego będzyez ift/ iż on nie omiefkza do ciebie z onym ratunkiem fwym/ á iáko tu flýzfyz/ z onym nieomylnym á pewnym lekarftwem fwoim/ z miłofierdzyem fwym. *RejPos* 328.

»nieomylna ręka« (1): iżeś iuż tego pewien ieft/ iż on tuż nád lámym wirzchem głowy twoiey dzyerzy obronną/ pociefzliwą/ á nieomylną rękę fwoię. *RejPos* Ooo2.

6. *Niezachwiany, niewzruszony, nie poddający się wątpliwościom; certus Cn* (21) : y poftáli do krolá powiádáiąc mu wierną á nie omylną poddáność fwoię *BielKron* 402; y onego [przyjaciela] iuż fobie práwie fpowinowáczonym vczyniifz/ gdy pozna nieomylną ftáteczność w tobie/ y v inych fobie flawę vczyniifz *RejZwierc* 92v.

Wyrażenia: »nieomylna miłość« [szyk 2:1] (3): niczego infzego więczey nie potrzebuie/ iedno ftáteczney wiáry á zupełney nádzieie/ á wierney á nieomylny miłości. *RejPos* 42v, 334v; Miłość przy tobie nieomylna ftoi. *KochFrag* 25.

»nadzieja (jest) nieomylna« [szyk 4:1] (5): *RejPos* 128v, 194; Iedno ten [prawą drogą chodzi] kto [...] w ftáłości mocno poftánowiony/ nádzieią nieomylną vtwardzony *RejZwierc* 138v, 153; Oczekawaymyż z nádzyeią nieomylną Páná náfzego Iezulá Kriftulá *RejPosWstaw* [21³].

»nieomylna pewność, upewnienie« [szyk 2:1] (2:1): *RejPos* 266; A ták to mieyfce nie flúży onemu befpieczęftwu y nieomylny pewności/ [...] że pewnie ieft w lálce Bożey y ieft pewien zbawienia. *WujNT* 540; Wielkie y nawyżfze fzczeńście/ kto w tym pewność ma nieomylną/ iż zna práwe⁸⁰ Bogá tworcę y Páná fwego. *SkarKaz* 274a.

»ni w czym nieomylny« (1): A wiáry/ cnoty/ flawy/ pátrż iáko iey pilni/ A co komu przyftoi ni w czyni nie omylni. *RejZwierc* 244.

»wiara dufanie (jest) nieomylna(-e)« [szyk 4:2] (5:1): *RejPos* 146v; Do Nádzieie przybędzie wnet Státeczna myfl/ á nieomylné dufanie o Pánu fwoim. *RejZwierc* 127v, 9; *NiemObr* 69 [2 r.]; wiaré w fobie nieomylną vmacniaymy y rozlzerzaymy *SkarKaz* 159a.

Szeregi: »pewny i (a) nieomylny« (2): W ten czás bowiem nádzieiá nie flábieie/ kiedy ná wierze pewney y nieomylny/ iáko ná fundámencie mocnym ftoi. *NiemObr* 69, 69.

»wierny a nieomylny« (1): *RejPos* 251v cf *W przén*.

»zupełny a nieomylny« (2): *RejPos* 128v; A tuchmy fie wždy potrofze s tey trudności wywiedli/ iż wždy chociay tak z dalekã o tey wielmożności y mowić y rozumieć możemy/ wiarã zupełną á nieomylnã oštãtkã dokládãiac. *RejZwierc* 9.

W przeni (1) : iãko Pan vftã prawdziwe á ferce wierne á nieomylnie błogofłãwić raczy *RejPos* 251v.

7. *Staly, nie ulegajcy zmianom; stabilis, status Cn* (1) :

Szereg: »pewny a nieomylny« (1): Zã długim zwycãiem przyfzłõ iž then Sãd zowã wy ozonym/ iãkoby nã pewne á nieomylnie czãfy włożonym *GroicPorz* 1v.

8. *Wlãciwy, stosowny; certus, ratus Cn* (10) : A toć iest nieomylna mowã/ godna przyięcia. Abowiem flugã kościoła świętego [...] mowi tak. Ia ciebie N. krztzẽ/ w imię oycã y fynã y ducha Świętego. *KrowObr* 46v; s kthórey [*Modlitwy Pańskiej*] możelz obãczyć: żeć w niey iest wżyftkich rzeczy nam potrzebnych/ [...] krotka á pożytheczna náukã/ y nieomylna prośbã *BialKat* 221.

W połączeniach szeregowych (2): *RejZwierc* 20 cf »nieomylnie obyczaje«; *CzechEp* 156 cf »nieomylnie wyrozumienie«.

Wyrażenia: »nieomylnie obyczaje« (1): tuć dopirko trzebã będzie pilno y vważãc y rozeznawãc/ gdzie iesth álchimia á gdzie práwy brãnt/ to iest/ gdzie fã prawdziwe/ cnotliwe/ á nieomylnie obyczãie. *RejZwierc* 20.

»nieomylnie wyrozumienie« (1): A to iest włãfne/ proste y nieomylnie flow tych wyrozumienie: á nie to ktore I.M.X.K. [...] przywiodł. *CzechEp* 156.

Szereg: »pewny a (i) nieomylny« (3): A tak gdy iuž [...] dopytafz fie pewney á nieomylny drogi do tego wezwãnia iego świętego/ gotuyze fie pilno *RejPos* 241, 293; *BialKat* 43v.

W przeni (5) :

Wyrażenie: »nieomylna droga« (5): Abowiem tam znaydzyelz wżytki pociechy fwoie/ y lekãrftwã wżytki fwoie nã kãždy vpadek twoj/ wżytki nieomylnie drogi nã poczciwe poftępki tve *RejPos* [226]v, 241, 293; *BialKat* 43v; A gdy fiẽ iey kto wrzczãch duchownych y około ftanu żywotã fwego dokładał y rádził: [...] nã modlitwie fiẽ pierwey z Pãnem fwym rozmowiwży/ nieomylnã drogẽ podawãłã. *SkarŻyw* 582.

a. *Wynikajcy z włãciwej oceny* (1) : Tãm Monãrchy flawnego lãfkẽ nieomylnã/ Kãždy widział ku tobie *SapEpit* [B2].

Synonimy: 1. *nieuchronny, nieustrzeżony*; 3. *niekłamlivy, prawdziwy*; 5. *niechybny, niewãtplivy*.

Cf NIEOMYLNÝ, OMYLNÝ